
Zittingsdocument

B9-0539/2022

22.11.2022

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over de situatie van de mensenrechten in het kader van het
FIFA-wereldkampioenschap voetbal in Qatar
(2022/2948(RSP))

**Ernest Urtasun, Mounir Satouri, Bronis Ropè, Ville Niinistö, Rosa
D'Amato, Viola von Cramon-Taubadel, Ana Miranda, Kim
Van Sparrentak**
namens de Verts/ALE-Fractie

B9-0539/2022

Resolutie van het Europees Parlement over de situatie van de mensenrechten in het kader van de FIFA-wereldkampioenschappen voetbal in Qatar (2022/2948(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Qatar, met name die van 21 november 2013 over Qatar: de situatie van migrerende werknemers¹,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie van 18 mei 2022 over een strategisch partnerschap met de Golf (JOIN (2022)0013) en de desbetreffende conclusies van de Raad van 20 juni 2022,
- gezien de 4e mensenrechtendialoog EU-Qatar, gehouden in Brussel op 12 september 2022,
- gezien het VN-Verdrag inzake de bescherming van de rechten van migrerende werknemers en hun gezinsleden van 18 december 1990,
- gezien de bekendmaking door de Internationale Federatie van Voetbalverenigingen (Fédération Internationale de Football Association, FIFA) op 2 december 2010 van de selectie van Qatar als locatie voor het houden van de wereldbeker voetbal van 2022,
- gezien de versie van mei 2017 van het mensenrechtenbeleid van de FIFA,
- gezien het feit dat Qatar het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende gedwongen of verplichte arbeid (C029) op 12 maart 1998 heeft geratificeerd,
- gezien de verslagen van Human Rights Watch (HRW) en Amnesty International over de situatie van de bouwarbeiders in Qatar in de aanloop naar het wereldkampioenschap,
- gezien het verslag getiteld “Qatar: Security Forces Arrest, Abuse LGBT People” gepubliceerd door HRW op 24 oktober 2022,
- gezien artikel 285 van het wetboek van strafrecht van Qatar en wet nr. 17 van 2002 inzake de bescherming van de Gemeenschap,
- gezien de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten van 2011,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR),

---

¹ PB C 436 van 24.11.2016, blz. 42.

- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
  - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat in 2010 aan Qatar de organisatie van het wereldkampioenschap voetbal voor mannen 2022 is toegewezen; overwegende dat het Amerikaanse ministerie van Justitie in 2020 heeft bevestigd dat vertegenwoordigers die voor Qatar werkten, FIFA-functionarissen hadden omgekocht om de rechten voor het organiseren van het wereldkampioenschap voetbal voor mannen 2022 veilig te stellen; overwegende dat meer dan de helft van de mensen die betrokken waren bij de stemmingen voor het wereldkampioenschap voetbal 2022, waaronder de voormalige voorzitter van de FIFA, Sepp Blatter, betrokken zijn bij of onderzocht zijn in verband met een of andere vorm van vermeende corruptie of onoirbare praktijken;
  - B. overwegende dat de FIFA de spelen aan Qatar heeft toegekend zonder de nodige zorgvuldigheid te betrachten op het gebied van de mensenrechten en zonder voorwaarden te stellen inzake de bescherming van arbeidsmigranten; overwegende dat de FIFA herhaaldelijk heeft verklaard dat zij zich inzet voor de bescherming van de mensenrechten en duurzaamheid, maar deze belofte nog steeds niet nakomt; overwegende dat de FIFA 6,1 miljard USD zal verdienen aan het wereldkampioenschap voetbal voor mannen in 2022;
  - C. overwegende dat de IAO in 2017 een klacht heeft ingediend tegen Qatar wegens het niet uitvoeren van het Verdrag betreffende gedwongen arbeid;
  - D. overwegende dat de IAO in 2018 haar eerste projectkantoor in Qatar heeft ingehuldigd;
  - E. overwegende dat er in Qatar naar schatting 1,35 miljoen buitenlanders zijn, die ongeveer 94 % van de beroepsbevolking uitmaken; overwegende dat migranten voornamelijk werkzaam zijn in de bouw, de dienstensector en de sector huishoudelijke werkzaamheden; overwegende dat Qatar gezien dit aantal de hoogste percentage migrerende werknemers ten opzichte van de binnenlandse bevolking ter wereld heeft;
  - F. overwegende dat mensenrechtenorganisaties en verschillende internationale kranten melding hebben gemaakt van duizenden sterfgevallen onder buitenlandse werknemers; overwegende dat een groot deel van hen naar verluidt is overleden aan hartfalen of arbeidsongevallen; overwegende dat de dood van duizenden arbeidsmigranten in de afgelopen tien jaar en daarna nog steeds niet is opgehelderd;
  - G. overwegende dat veel buitenlandse werknemers zich door illegale wervingskosten en ongebreidelde loondiefstal in de schulden hebben gestoken door hun werk in Qatar; overwegende dat de slopende werkomstandigheden in extreme hitte buitenlandse werknemers blootstellen aan ziekten, verwondingen en de dood;
  - H. overwegende dat Qatar de afgelopen vijf jaar prijzenswaardige hervormingen in zijn arbeidswetgeving heeft doorgevoerd, namelijk de afschaffing van de “verklaring van geen bezwaar”, een minimumloon, een gemeenschappelijk klachtenmechanisme voor buitenlandse werknemers en de opening van vijf nieuwe arbeidsrechtbanken; overwegende dat echter veel van de discriminerende wetgeving en praktijken ten aanzien van buitenlandse werknemers, zoals het willekeurig inhouden of niet betalen

van loon, inbeslagneming van paspoorten, zware arbeidsomstandigheden, onbetaalde overuren, beperkte toegang tot het rechtsstelsel en de aanklacht van onderduiken, nog steeds van kracht zijn;

- I. overwegende dat volgens de meest recente “Global Organised Crime Index” Qatar een land is met een hoog risico op “transnationale mensenhandel” en “mensensmokkel”;
- J. overwegende dat artikel 285 van het strafwetboek van Qatar buitenechtelijke seks, inclusief relaties tussen personen van hetzelfde geslacht, bestraft met maximaal zeven jaar gevangenisstraf; overwegende dat willekeurige arrestaties van lhbtqiq-personen naar verluidt gebaseerd zijn op Wet nr. 17 van 2002 betreffende de bescherming van de gemeenschap, die voorziet in voorlopige hechtenis zonder aanklacht of proces gedurende maximaal zes maanden;
- K. overwegende dat HRW in oktober 2022 meldde dat de Qatarese wetshandhavers willekeurig lhbtqiq-personen hadden gearresteerd en hen tijdens hun detentie aan mishandeling hadden onderworpen; overwegende dat HRW tussen 2019-2022 zes gevallen van ernstige en herhaalde mishandeling en vijf gevallen van seksuele intimidatie in politiebewaring heeft gedocumenteerd; overwegende dat veiligheidstroepen mensen in openbare ruimten hebben gearresteerd uitsluitend vanwege hun genderexpressie en hun telefoons onrechtmatig hebben doorzocht, waarbij hun recht op privacy werd geschonden; overwegende dat transgender gedetineerden specifiek de opdracht kregen om zogenaamde “conversietherapie sessies” bij te wonen in een door de overheid gesponsord centrum voor “gedragsgezondheidszorg” als voorwaarde voor vrijlating; overwegende dat het optreden van de autoriteiten onvermijdelijk een gevoel van onderdrukking creëert, discriminatie toepast en de mensenrechten en mentale integriteit van de betrokkenen schendt;
- L. overwegende dat Khalid Salman, Qatar’s WK-ambassadeur voor 2022, tijdens een interview met ZDF, een Duitse tv-zender, op 8 november 2022 homoseksualiteit publiekelijk heeft omschreven als een “beschadiging van de geest”;
- M. overwegende dat er berichten zijn dat personen die het WK gezochten en die zichtbaar T-shirts of petten met de regenboogafbeelding droegen, de toegang tot de terreinen werd ontzegd, wat een inbreuk vormt op het beginsel dat sportevenementen voor iedereen toegankelijk moeten zijn;
- N. overwegende dat de FIFA druk heeft uitgeoefend om ervoor te zorgen dat teamcaptains niet de “One Love”-armband dragen die zij eerder hadden toegezegd te zullen omdoen, op straffe van sportieve sancties;
- O. overwegende dat in de 12 jaar sinds Qatar de wereldbeker voetbal voor mannen kreeg toegewezen, het land 300 miljard USD heeft uitgegeven om het sportevenement voor te bereiden, waardoor het het duurste wereldkampioenschap ooit is;
- P. overwegende dat milieugroeperingen hebben aangetoond dat de bewering van de FIFA dat het wereldkampioenschap voetbal voor mannen koolstofneutraal is, sterk misleidend is; overwegende dat de werkelijke CO₂-uitstoot van de bouw van het stadion naar schatting acht keer hoger is dan de gerapporteerde cijfers; overwegende dat de koolstofkredieten die zijn gekocht om de CO₂-uitstoot van het evenement te

compenseren, hoogstwaarschijnlijk geen voldoende positief effect zullen hebben; overwegende dat Greenpeace Middle East de organisatoren heeft beschuldigd van “greenwashing”;

- Q. overwegende dat volgens mediaberichten in de New York Times Qatar fans uit landen waarvan het nationale voetbalteam deelneemt aan het wereldkampioenschap voetbal voor mannen gratis tickets, gratis vluchten en accommodatie in Qatar heeft aangeboden, als zij ermee instemden geen kritiek op Qatar uit te oefenen en berichten op sociale media van andere fans die kritiek op Qatar hadden, te melden;
- R. overwegende dat volgens de Guardian de Qatarrese regering in de 12 maanden tot oktober 2022 Britse parlementsleden geschenken ter waarde van 251 208 GBP heeft gegeven, waaronder luxe hotelovernachtingen, business-class vluchten en kaartjes voor paardenraces, in ruil voor positieve verklaringen over Qatar;
- S. overwegende dat Europese privacytoezichthouders fans hebben gewaarschuwd de WK-app van Qatar niet te downloaden, omdat hij ernstige privacy- en veiligheidsrisico's inhoudt;
1. veroordeelt het feit dat duizenden laagbetaalde arbeiders het leven hebben gelaten voor de bouw van acht stadions, een uitbreiding van de luchthaven, een nieuwe metro, een groot aantal hotels en kilometers nieuwe wegen voor het wereldkampioenschap voetbal voor mannen in Qatar; laakt het feit dat de dood van de arbeiders niet is onderzocht, maar als “natuurlijke oorzaak” of “hartstilstand” is aangemerkt; heeft kritiek op het feit dat de families van de omgekomen arbeidsmigranten niet zijn gecompenseerd;
  2. is bezorgd over het feit dat honderdduizenden arbeidsmigranten in Qatar te maken hebben gehad met systematisch misbruik en uitbuiting, en dat velen van hen in ondraaglijke en gevaarlijke arbeidsomstandigheden werken;
  3. roept de regering van Qatar op de vele onnodige sterfgevallen van arbeidsmigranten te erkennen en het leven en de bijdragen van arbeidsmigranten zichtbaar te herdenken tijdens het wereldkampioenschap voetbal in Qatar;
  4. verzoekt Qatar en de FIFA een alomvattend saneringsfonds op te richten met een bedrag dat ten minste gelijk is aan het prijzengeld van de wereldbeker van 440 miljoen USD, om de ongebreidelde loondiefstal, de verwondingen en de duizenden niet-onderzochte en niet-gecompenseerde sterfgevallen te compenseren;
  5. moedigt Qatar aan de hervorming van zijn arbeidsstelsel voort te zetten en te bespoedigen, de resterende discriminerende wetten te ontmantelen, de leemten in de uitvoering op te vullen en de arbeidsvoorwaarden voor arbeidsmigranten aanzienlijk te verbeteren;
  6. roept de Qatarrese autoriteiten op een einde te maken aan misbruik van buitenlandse werknemers door hun werkgevers, met name huishoudelijk personeel - waarvan velen vrouwen zijn - door inspecteurs op te leiden om gedwongen arbeidspraktijken op te sporen, dergelijke gevallen te onderzoeken en onrechtmatig handelende werkgevers ter verantwoording te roepen; beveelt aan huishoudelijk personeel onder de werkingsfeer van de arbeidswet te brengen;

7. dringt er bij de Qatarese autoriteiten op aan de dood van arbeidsmigranten te onderzoeken en te certificeren, en de families schadeloos te stellen in gevallen waarin werknemers als gevolg van hun arbeidsomstandigheden zijn overleden;
8. moedigt de Qatarese autoriteiten aan het kafala-systeem volledig te ontmantelen, te beginnen met het afschaffen van de aanklacht van “onderduiken” en het bestraffen van werkgevers die dergelijke praktijken toepassen als controle-instrumenten;
9. is van mening dat Qatar geprezen moet worden voor de invoering in 2020 van een minimumloon, maar dat de lonen laag blijven en vaak met vertraging of helemaal niet worden uitbetaald; verzoekt de Qatarese autoriteiten het minimumloon te verhogen, een einde te maken aan de loondiscriminatie tussen verschillende nationaliteiten van buitenlandse werknemers en ervoor te zorgen dat de lonen volledig en op tijd worden uitbetaald;
10. roept Qatar op alle aanwervingskosten voor buitenlandse werknemers af te schaffen die hen in een schulden螺旋 doen belanden;
11. wijst erop dat het recht van vereniging en van zelforganisatie voor alle werknemers, met inbegrip van migranten, moet worden erkend; verzoekt de regering van Qatar ervoor te zorgen dat werknemers het recht hebben zich vrijelijk te verenigen zonder represailles en een veilige toegang tot de rechter hebben;
12. verzoekt de regering van Qatar de rol van de IAO te versterken met een permanente vertegenwoordiging en ratificatie van haar verdragen inzake vrijheid van vereniging voor werknemers;
13. Is ingenomen met het feit dat Qatar in 2018 partij is geworden bij het ICCPR en het ICESCR; moedigt Qatar en andere Golfstaten met klem aan het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van de rechten van alle arbeidsmigranten en hun gezinsleden te bekrachtigen;
14. roept Qatar en alle Golfstaten op alle IAO-verdragen te bekrachtigen, met inbegrip van die betreffende migrerende werknemers, vrijheid van vereniging, het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen, huishoudelijk personeel en particuliere uitzendbureaus;
15. veroordeelt de routinematige willekeurige arrestaties en de slechte behandeling waaraan lhbtq-personen in Qatar worden onderworpen als gevolg van door de regering gesteunde discriminatie; veroordeelt in de meest krachtige bewoordingen de gemelde gevallen van seksueel geweld tijdens hun detentie;
16. verzoekt de Qatarese autoriteiten artikel 285 van het wetboek van strafrecht en alle andere wetten die worden gebruikt om consensuele seksuele betrekkingen tussen personen van hetzelfde geslacht strafbaar te stellen, in te trekken;
17. verzoekt de autoriteiten van Qatar ervoor te zorgen dat de mensenrechten van alle personen die het WK 2022 bijwonen, met inbegrip van internationale gasten, worden geëerbiedigd en dat niemand wordt onderworpen aan willekeurige detentie of mishandeling; deelt de bezorgdheid van de gegevensbeschermingsautoriteiten van de

EU over het gebruik van Qatarese apps voor het traceren van infecties en apps die verband houden met de wereldcup als spyware; dringt er bij Qatar op aan de waarborging van de mensenrechten van al zijn inwoners en niet alleen van WK-toeschouwers permanent te waarborgen;

18. herinnert in het bijzonder aan de actieve betrokkenheid van de UEFA bij de verkiezing van Qatar als organisator van de wereldkampioenschappen voetbal 2022 en haar medeplichtigheid aan het mogelijk maken van de voorbereiding van het toernooi, in flagrante schending van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de internationale verdragen waaraan de leden van de Raad van Europa gebonden zijn;
19. stelt aan de kaak dat corruptie nog steeds alomtegenwoordig is in de structuren van de FIFA; verzoekt de EU-lidstaten, met name die met grote nationale voetbalbonden, zoals Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje, druk uit te oefenen op de UEFA en de FIFA opdat deze laatste fundamentele hervormingen doorvoert, waaronder de invoering van democratische en transparante procedures bij de toekenning van wereldkampioenschappen voetbal en de strikte toepassing van mensenrechten- en duurzaamheidscriteria voor gastlanden; dringt erop aan dat schendingen van fundamentele rechten en mensenrechten, met name evident systematisch gendergerelateerd geweld, bindende uitsluitingscriteria worden voor de toewijzing van internationale sportevenementen, teneinde atleten en fans te beschermen en een einde te maken aan sportwashing; vraagt dat de onderzoeken en vervolgingen naar de toewijzing van met corruptie besmette wereldkampioenschappen worden voortgezet; verzoekt de EU-lidstaten toegang te verlenen tot gearhiveerde informatie over de toewijzing van het WK 2022;
20. dringt er bij de FIFA op aan het recht van voetballers op vrije meningsuiting en de verdediging van de menselijke waardigheid en de mensenrechten te eerbiedigen;
21. veroordeelt meer in het algemeen de toenemende praktijk van autoritaire staten om als gastheer op te treden voor grote sport- of culturele evenementen om hun internationale legitimiteit te vergroten en tegelijkertijd binnenlandse dissidenten verder aan banden te leggen; roept de EU en de lidstaten op om met nationale sportfederaties, bedrijfsactoren en maatschappelijke organisaties in gesprek te gaan over de voorwaarden voor hun deelname aan dergelijke evenementen; dringt aan op de ontwikkeling van een EU-beleidskader inzake sport en mensenrechten;
22. verzoekt de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter Josep Borrell en vertegenwoordigers van de EDEO en de EU-lidstaten de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, met name de rechten van migrerende werknemers, vrouwen en lhbtq-rechten, aan de orde te blijven stellen in de mensenrechtendialoog tussen de EU en Qatar en in alle andere uitwisselingen met de Qatarese autoriteiten;
23. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de regering en het parlement van Qatar, de regeringen en parlementen van de leden van de Samenwerkingsraad van de Golf, de FIFA, de UEFA, de IAO en de Hoge Commissaris

voor de mensenrechten van de VN.